

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Timofte Vladimir

Judecători - Cobzac Elena și Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatului Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana, de către avocatul Tihon Vitalie în numele părți vătămate SRL „Fiva” și de către reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvart Efim, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2020, în cauza penală privind-o pe

Burladean Tatiana xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 05.11.2018-25.02.2020;

2. Instanța de apel: 13.05.2020-08.07.2020;

3. Instanța de recurs: 03.09.2020-21.10.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 februarie 2020, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art.364/1 Cod de procedură penală, Burladean Tatiana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 191 al. 5 Cod penal la 5 ani și 4 luni în penitenciar pentru femei.

S-a dispus încasarea din contul lui Burladean Tatiana în beneficiul SRL „Fiva”, prejudiciul cauzat prin infracțiune în mărime de 434 969 lei.

În rest, pretențiile înaintate au fost respinse ca neîntemeiate.

1.2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, Burladean Tatiana, în perioada de timp cuprinsă între luna mai-septembrie 2018, fiind angajată în calitate de recepționar-merceolog în cadrul SRL „FIVA”, în baza ordinului de angajare nr. 7k din 28 iulie 2009, precum și în baza contractului individual de muncă din aceeași dată, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane încredințate în administrarea sa, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea lor, a însușit ilegal produse articole din aur și argint de la SRL „FIVA” în valoare totală de 434 969 lei, astfel, cauzându-i un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Burladean Tatiana a comis infracțiunea prevăzută de art. 191 alin.(5) Cod penal, individualizată prin „delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite în proporții deosebit de mari”.

Cauza a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

2. Sentința menționată a fost atacată *cu apel*, de către avocatul Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana, de către directorul SRL „Fiva” - Șteinvart Efim și de către avocatul Tihon Vitalie în interesele părții vătămate/civile SRL „Fiva”.

2.1 În motivarea apelului *avocatul Russu Ivan* a indicat că, instanța a constatat, lipsa elementelor prevăzute pentru a fi aplicată art.79 Cod penal, or, consideră aceasta constatare neîntemeiată. Susține că inculpata are vârsta înaintată 71 ani, a fost victimă unor persoane care au înșelat-o fiind depusă plângere la poliție, inculpata a sustras bunurile de la locul de muncă deoarece era dusă în eroare de escroci, pentru motivul de a-și primi bani personal înapoi trebuie să mai introducă o sumă considerabilă, sub acest pretext escrocii au convins-o să mai transmită lor bani. Inculpata pentru a obține bani a luat bunuri din aur și le-a depus la amanet. Inculpata dându-și seama că a fost înșelată a povestit totul angajatorului SRL „Fiva”.

Consideră că, instanța nefondat a stabilit lipsa condițiilor prevăzute de art.79 Cod penal, sau art.79 alin.(1¹) Cod penal, care prevede că situație excepțională poate fi și o circumstanță atenuantă, astfel vârsta inculpatei, autodenunțarea, contribuirea la stabilirea infracțiunii -perfect se încadrează în situația excepțională a cauzei.

Indică apărătorul că scopul inculpatei în delapidarea a fost de a-și întoarce banii personali, escrocii au înșelat-o prin faptul de a mai depune sume de bani pentru a-și putea ridica sumele depuse anterior. Scopul fiind de a-și întoarce banii și de a pune sumele delapidate la locul lor. Motivul infracțiunii fiind impus de alte persoane terțe care folosindu-se de vârsta acestea și înțelesul faptelor greșite, a fost motivată de a mai depune bani pentru a putea restabili sumele.

Cu referire la suma dispusă spre încasare din contul inculpatei, menționează că instanța de judecată urma de a stabili dacă partea vătămată a depus cerere de chemare în judecată conform art.61, 62 Cod de procedură penală

Avocatul Russu Ivan a solicitat casare parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a aplica în privința lui Burladean Tatiana, prevederile art.79 Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă minimă din altă categorie, non privativă de libertate, acțiunea civilă să fie lăsate spre examinare într-o altă cauza penală.

2.2 În motivarea apelului *directorul SRL „Fiva” - Șteinvart Efim* a indicat că, conștientizând inevitabilitatea răspunderii și consecințele faptelor sale, Burladean Tatiana a jucat un scenariu, rezolvând problemele sale personale. Pe data de 10 septembrie 2018, ca și cum prin recunoașterea faptei, către administrația S.R.L. „Fiva”, prezentându-se pe sine ca o victimă a unei escrocherii străine a încercat să atragă SRL „Fiva” sau personal pe Șteinvart Efim în capcană și să-l determine să răscumpere valorile amanetate, din cont propriu, dar din numele ei. Astfel inculpata Burladean Tatiana planifica să păstreze locul de muncă și să continue activitățile sale ilegale, fără a strica relațiile cu lombardul și făcând administrația S.R.L. „Fiva” ostatic al situației, cum reiese din explicația cet. Burladean Tatiana din 11 septembrie 2018, dată la inventarierea inopinată, în timpul căreia s-au depistat și alte delapidări, pe care persoana cu răspundere materială Burladean Tatiana le-a ascuns, sperând că va fi evitată inventarierea.

Încercând să se prezinte pe sine ca victimă a unei escrocherii, Burladean Tatiana, încearcă să transfere responsabilitatea pe un oarecare escroc Adamov, care dacă și există, deși nu este demonstrat, sustrage bani străini, a unor persoane necunoscute.

A susținut că, faptele inculpatei Burladean Tatiana comportă un pericol social sporit, ori parte vătămată a suferit daune esențiale, contrar voinței sale.

A indicat că, pe de altă parte, inculpata Burladean Tatiana, fiind persoană cu răspundere materială și fiind gestionarul care ducea evidența valorilor materiale, a falsificat dările de seamă, atrăgând în cauză persoane străine, contrar voinței acestora. La caz nu s-a comis o delapidare simplă, dar s-au extras din circuitul economic fondurile circulante ale întreprinderii, a fost afectată considerabil activitatea întreprinderii, care suferă în continuare prejudicii, care se răsfrâng în continuare atât asupra activității întreprinderii cât și asupra angajaților.

A susținut că, de către prima instanță nu a fost dată nici o apreciere faptului că, eschivându-se în continuare de la obligația de a compensa prejudiciul, în caz de nereușită a planului de răscumpărare de către administrația SRL „Fiva” a valorilor materiale, inculpata Burladean Tatiana, pentru a se asigura pe sine, a făcut și o altă acțiune deliberată și premeditată - prin donarea casei sale către nepoata sa cu același nume -Burladean Tatiana. Contractul de donație a fost încheiat la data de 07 septembrie 2018 și înregistrat la data de 11 septembrie 2018.

Mai este relevant faptul că, până la data de 01 septembrie 2018, Burladean Tatiana a denaturat dările de seamă. La depistarea delapidării de către administrația întreprinderii nu a conlucrat cu administrația și nu a luat nici un fel de măsuri legate de restituirea valorilor materiale către SRL „Fiva”, valori materiale pe care aceasta le-a amanetat la cunoscuta sa Gromova.

Luând asupra sa răspunderea deplină și mizând pe o atitudine de clemență semnând pentru răspundere penale pentru declarații false, susține apelantul că Burladean Tatiana a dat declarații false.

A insistat că, în ședința de judecată inculpata Burlădean Tatiana nu a recunoscut că este vinovată, dar a declarat de mai multe ori că „ia răspunderea asupra sa”.

A considerat că, injust, inechitabil, prima instanță a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată și accelerată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală în pofida obiecțiilor prezentate la 14 martie 2019, or, Burladean Tatiana trebuie să poarte responsabilitate deplină pentru cele comise.

A solicitat directorul SRL „Fiva”, Șteinvart Efim admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a aplica în privința lui Burladean Tatiana, o pedeapsă mai aspră, cu admiterea deplină a solicitărilor de încasare a despăgubirilor.

2.3 Avocatul Tihon Vitalie în interesele părții vătămate/civile SRL „Fiva” a indicat că, instanța de fond i-a aplicat inculpatei o pedeapsă prea blîndă în raport cu fapta incriminată acesteia. De asemenea instanța nu a analizat impactul faptei comise asupra părții vătămate. Dificultățile de natură financiară ale întreprinderii au adus-o în pragul falimentului. S.R.L. „Fiva” a solicitat încasarea ca sumă a prejudiciului material valoarea bunurilor sustrase și plățile de natură fiscală strict aferente acelor valori materiale sustrase și anume 41904,60 lei TVA la intrarea de valori materiale (sumă

ajustată) și 5028,55 lei, constituind impozitul pe venit(în total 46933,15 lei), însă susține că instanța de fond neîntemeiat nu a admis integral cerința.

Mai indică că, contrar normelor de procedură și contrar cererii exprese a părții vătămate, prima instanță a refuzat să preîntâmpine pe inculpată de răspundere penală pentru refuzul de a da mărturii. Astfel în cazul trecerii la procedura prevăzută de art. 364/1 CPP, se schimbă nu numai cadrul general de examinare al cauzei penale dar și drepturile și obligațiile concrete ale inculpatei în asemenea procedură (specială).

Pe parcursul întregului proces S.R.L. „Fiva” a considerat că în prezenta cauză are loc încălcarea permanentă și sistematică a drepturilor părții vătămate, în special se urmărește să se ascundă: participarea lombardului SRL Unicorn Plus și faptele ilegale ale acestei entități; neridicarea de către organul de urmărire penală a valorilor materiale, încă deținute de lombardul SRL Unicorn Plus, a căror loc de păstrare era cunoscut; împrejurările audierii cet. Spasov Andrei, directorul lombardului SRL Unicorn Plus și nu a cet. Gromova - recepționarul de la lombard; diferențele între documentele contabile de strictă evidență - chitanțele de amanet prezentate de S.R.L. „Fiva” și cele prezentate de A. Spasov; neexpirarea la data întocmirii actului de trecere la topire a articolelor din aur (25 septembrie 2018) a termenului de grație de 30 zile acordat conform fiecărei chitanțe de amanet; tergiversarea deliberată a intentării cauzei penale; celelalte încălcări comise de organul de urmărire penală.

În situația în care a văzut că încălcările sunt trecute cu vederea de către instanța de judecată, partea vătămată în mod expres a solicitat în mod expres emiterea unei încheieri interlocutorii, prin care să fie sesizate organele competente asupra încălcărilor admise la etapa urmăririi penale. Prima instanță a ignorat această cerință și nu s-a pronunțat nici în sensul admiterii nici în sensul respingerii. Or, consideră că instanța de judecată urma să se pronunțe expres fie în sensul admiterii fie în sensul respingerii solicitării de emitere a încheierii interlocutorii.

A solicitat avocatul admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie stabilită o sancțiune echitabilă lui Burladean Tatiana și admiterea integrală a cerințelor din acțiunea civilă, cu dispunerea încasării sumelor de 434969,00 lei – valoarea bunurilor delapidate, și a sumei de 46933,15 lei, constituind taxe și impozite achitate în buget, total prejudiciu direct - 481902,15 lei, precum și a sumei de 7000 lei cheltuieli de asistență juridică. Emiterea unei încheieri interlocutorii și sesizarea procurorului, organului de licențiere, organului de combatere a spălării banilor și a altor instituții abilitate de a se expune asupra faptelor constatate în prezenta cauza penală.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2020, au fost respinse apelurile declarate de către avocatul Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana, de către directorului SRL „Fiva”, Șteinarț Efim și apelul avocatului Tihon Vitalie în interesele părții vătămate/civile SRL „Fiva”, declarate împotriva sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 25.02.2020, ca fiind nefondate, cu menținerea fără modificări a sentinței contestate.

3.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, n-a fost

viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, la caz instanța de apel a constatat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatei Burladean Tatiana în baza art. 191 alin.(5) Cod penal, individualizată prin *„delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite în proporții deosebit de mari”*.

Cu referire la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatei Burladean Tatiana, instanța de apel a reținut că, instanța de fond, cu respectarea prevederilor art.art. 6,7, 16, 61, 75-78 Cod penal, ținând cont de prevederile de art.364/1 Cod de procedură penală, a aplicat în privința inculpatei o pedeapsă de 5 ani 4 luni închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei, ținând cont de faptul că infracțiunea a fost săvârșite din intenție, de personalitatea inculpatei, care anterior nu a fost condamnat, nu se află la medicul psihiatru sau narcolog, este pensionară, căința sinceră și contribuția la descoperirea infracțiunii.

Instanța de apel a considerat că, anume această pedeapsă, în mărimea stabilită de instanța de fond, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpata, iar pedeapsă stabilită inculpatei este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpata, cât și personalitatea inculpatei.

Instanța de apel a respins solicitarea apărătorului privind aplicare în privința lui Burladean Tatiana a prevederile art.79 Cod penal, cu stabilirea pedepse minime din altă categorie, non privativă de libertate. Or, faptul că, inculpata Burladean Tatiana are vârsta înaintată și s-a pretins că a fost victimă unor persoane care au înșelat-o, în opinia instanței de apel nu constituie o circumstanță excepțională, toate aceste împrejurări nu pot fi catalogate ca fiind excepționale în contextul prevederilor art.79 Cod penal.

În aceeași ordine de idei, faptul că Burladean Tatiana a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii - nu constituie circumstanțe excepționale, acestea fiind circumstanțe care au fost luate în considerație la individualizarea pedepsei aplicate inculpatei și grație cărora a beneficiat de reducerea pedepsei.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel a considerat că, acțiunea civilă este întemeiată și justificată în partea, privind încasarea prejudiciului material, or, prin acțiunile infracționale ale inculpatei Burladean Tatiana, manifestată prin însușire ilegală a articolelor din aur și argint de la SRL „FIVA”, ultima a suportat un prejudiciul material în sumă totală de 434 969 lei.

Cu referire la majorarea pretențiilor față de inculpata în sumă de 46933,15 lei, suma care constituie taxe și impozite achitate în buget, instanța de apel a considerat că,

solicitarea privind încasarea acestei sume, este una neîntemeiată, în situația în care suma dată nu constituie prejudiciul cauzat prin infracțiune de către Burladean Tatiana.

La fel, instanța de apel nu a admis la caz, nici solicitarea privind încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor legate de acordarea asistenței judiciare SRL „Fiva”, în sumă de 7000 lei, or, normele de drept stipulează că, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Or, în sensul dat, asistența juridică acordată de către apărător persoanei juridice SRL „Fiva”, nu constituie cheltuieli pe care urmează să le suporte statul sau inculpata, devreme ce, acordarea serviciilor juridice este doar un drept al părții vătămate, prin urmare concluziile instanței de fond, în acest sens, sunt justificate și motivate.

Instanța de apel a respins și solicitarea avocatului privind emiterea unei încheieri interlocutorii și sesizarea procurorului, organului de licențiere, organului de combatere a spălării banilor și a altor instituții abilitate de a se expune asupra faptelor constatate în prezenta cauza penală deoarece nu au fost stabilite circumstanțe care să indice la admiterea a careva încălcări esențiale pe cauza penală, sau a drepturilor omului.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată, *cu recurs ordinar* de către avocatul Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana, de către avocatul Tihon Vitalie în numele părți vătămate SRL „Fiva” și de către reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvart Efim.

4.1. Avocatul Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana indicând temeiul prevăzut la art. 427 alin.1) pct. 6) Cod procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie stabilită în privința inculpatei o pedeapsă non privativă de libertate cu aplicarea prevederilor 79 Cod penal. A casa hotărârea în partea încasării prejudiciului în sumă de 434969 lei deoarece nu este depusă acțiunea civilă conform normelor procedurale.

În motivarea recursului *avocatul Russu Ivan* a indicat că:

- instanța de apel nu sa expus asupra faptului că în dosarul penal nu există acțiunea civilă, dar instanțele au obligat inculpata la încasarea sumelor prejudiciabile fără ca partea vătămată de depună acțiune civilă;

- instanța de apel nu sa expus asupra motivelor invocate ca fiind circumstanțe excepționale și circumstanțele atenuante ce pot fi excepționale, sau neîntemeiat nu lea luat în considerație și anume că: inculpata are vârsta înaintată de 71 ani, a fost victima unor persoane care au înșelat-o fiind depusă plângere la poliție, inculpata a sustras bunurile de la locul de muncă deoarece era dusă în eroare de escroci, pentru motivul de a-și primi bani personal înapoi trebuie să mai introducă o sumă considerabilă, sub acest pretext escrocii au convins-o să mai transmită lor bani. Inculpata pentru a obține bani a luat bunuri din aur și le-a depus la amanet, inculpata dându-și seama că a fost înșelată a povestit totul angajatorului SRL „Fiva”, inculpata fără ca cineva să o descopere s-a prezentat la administrator și a recunoscut cele întâmplare solicitându-i să

facă acțiunile necesare, în urma spuselor inculpatei administratorul a sesizat organele de drept, inculpata astfel făcând acțiunea de autodenunțare;

- inculpata întrunește perfect condițiile prevăzute de art.79 Cod penal sau este una din puținii infractori care fără a fi descoperit să faci o autodenunțare.

4.2. Avocatul Tihon Vitalie în numele părții vătămate SRL „Fiva” neindicând careva temei prevăzut la art. 427 alin.1) Cod procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului *avocatul Tihon Vitalie* a indicat că:

- măsura de pedeapsă stabilită în cauză este una insuficientă;
- în pledoariile și apelul său avocatul inculpatei nu a reușit să explice în ce mod vârsta inculpatei diminuează pericolul social al faptei comis. Or, vârsta inculpatei nu a servit un impediment la comiterea faptei și nu a contribuit la înlăturarea consecințelor infracțiunii;

- inculpatei deja i-a fost stabilită o pedeapsă excepțional de blândă, apropiată prea mult de minimul sancțiunii stabilit de art. 191 alin. 5 Cod penal chiar și prin aplicarea art. 364/1 Cod procedură penală;

- în cazul de față căința sinceră este doar o manevră de înduioșare a instanței de judecată. Prin replicile adresate reprezentantului părții vătămate inculpata a demonstrat repetat că nu se căiește sincer și nu îi pare rău, decât de faptul că a fost prinsă și că partea vătămată nu a răscumpărat din banii proprii valorile amanetate, pentru care inculpata a luat banii;

- în ce privește contribuția activă la stabilirea circumstanțelor infracțiunii avem a observa că aceasta lipsește. Or, la audierea la organul de urmărire penală, pe data de 22 octombrie 2018 (f.d. 98) inculpata a refuzat să dea declarații;

- cet. Burladean Tatiana nu a recunoscut bănuiala ce i-a fost imputată;
- în cazul de față, prin diminuarea neîntemeiată a sancțiunii până la minimul prevăzut de lege a fost greșit individualizată pedeapsa pentru o infracțiune deosebit de gravă;

- este ilegală aplicarea efectelor circumstanțelor atenuante în împrejurările în care asemenea circumstanțe nu au fost constatate;

- art. 227 Cod de procedură penală reglementează cheltuielile procesului penal, iar cheltuielile părții vătămate trebuie compensate prin prisma art. 96 Cod de procedură civilă și nume cheltuielile pentru asistența juridică.

4.3 Reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvart Efim neindicând careva temei prevăzut la art. 427 alin.1) Cod procedură penală, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie stabilită în privința inculpatei Burladean Tatiana o pedeapsă echitabilă și să fie dispusă recuperarea deplină a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului *reprezentantul părții vătămate* a indicat că:

- în cauza penală se observă linia de apărare și comportamentul inculpatei din timpul comiterii infracțiunii și de după, care merită o sancțiune mai aspră;

- comportamentul inculpatei Burladean în timpul comiterii infracțiunii și după comiterea infracțiunii demonstrează premeditarea și dorința de a se eschiva de la o pedeapsă penală reală, prin aplicarea art. 364/1 Cod procedură penală.

- nu este importantă personalitatea celui care a comis fapta, atitudinea acestuia față de viață, inclusiv față de valorile materiale străine;

- bunurile delapidate de inculpata Burladean fac parte din fondurile circulante ale întreprinderii. Întreprinderea a suportat o serie de cheltuieli și încă urmează să suporte, din cauza vicleniei inculpatei Burladean. La momentul de față prețurile la materia primă au crescut considerabil, și cu suma atribuită ca despăgubire SRL „FIVA” deja nu mai poate să-și procure materie primă pentru producerea articolelor de giuvaiergerie corespunzătoare valoric. SRL „FIVA” deja nu mai poate să-și completeze fondurile circulante în aceeași cantitate și calitate, este în dificultate de a achita impozitele și contribuțiile la buget, precum și salariile personalului. Personalul întreprinderii are familii care trebuiesc întreținute.

- în cauza de față nu există circumstanțe atenuante, dimpotrivă la o individualizare corectă a sancțiunii inculpata Burladean Tatiana ar fi urmat să fie sancționată mai aspru pentru faptele sale, cu recuperarea deplină a prejudiciilor suferite de către partea vătămată.

5. La recursurile ordinare declarate de către avocatul Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana, de către avocatul Tihon Vitalie în numele părți vătămate SRL „Fiva” și de către reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvart Efim, în conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹ Cod procedură penală, procurorul a depus referință, care a pledat pentru inadmisibilitatea acestora invocând că, instanța de apel just a ajuns la concluzia menținerii condamnării lui Burladean Tatiana în baza art.191alin.(5) Cod penal, și stabilirii acesteia în baza legii enunțate a pedepsei cu închisoare pe un termen de 5 ani 4 luni în penitenciar pentru femei. Or, această soluție a fost reținută în strictă conformitate cu prevederile art.6,7,61,75,76,77 Cod penal și art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală.

Astfel, a indicat acuzarea, că instanțele de judecată inferioare, condamnăm-o pe Burladean Tatiana, în baza infracțiunii încriminate, la pedeapsă sub formă de închisoare, cu executare, și-au argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite, ținând cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a acesteia, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de consecințele survenite și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, iar în final stabilindu-i lui Burladean Tatiana, o pedeapsă echitabilă.

Cât privește dezacordul reprezentantului părții vătămate, Șteinvart Efim și a avocatului, Tihon Vitalie, cu privire la neadmiterea pe deplin a acțiunii civile, ce se refera la majorarea pretențiilor față de inculpată în suma de 46933,15 lei, acuzarea a considerat, că această solicitare de încasare a acestei sume, este una neîntemeiată, în situația în care suma dată nu constituie prejudiciul cauzat prin infracțiune și instanța de judecata în urma acestor constatări, corect a ajuns la concluzia respingerii solicitării de a încasa aceasta sumă.

În asemenea circumstanțe, lipsesc temeieri de casare a hotărârii contestate în partea pedepsei stabilite lui Burladean Tatiana și în partea neîncasării din contul

condamnatei, în beneficul părții vătămate/civile, SRL „Fiva” a sumei de 46933,15 lei, cu titlu de cheltuieli suplimentare.

5.1 La fel referințe au depus și vocatul Tihon Vitalie și reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvart Efim în care au pledat pentru inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana invocând că, recursul nu corespunde cerințelor de formă și de conținut, pentru o cerere de casație, care trebuie axată pe considerente de drept.

Avocatul și reprezentantul au indicat că toate și fiecare din împrejurările enunțate de apărătorul Russu Ivan, au fost analizate în esență de către instanțele ierarhic inferioare, fapte care nu și-au găsit confirmare și constituie o denaturare subiectivă vădită a împrejurărilor de fapt relevante.

Cu referire la lipsa acțiunii civile au indicat că, la fila dosarului 17 se regăsesc 2 cereri: de recunoaștere ca parte vătămată și de recunoaștere ca parte civilă unde la jumătatea de jos a filei conține următoarele: *„prin infracțiune mi-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 434969 lei, cerând despăgubirea prejudiciului cauza în volum deplin”*. Mai departe *„cererea a fost înaintată și întocmită în conformitate cu cerințele art. 219-221 CPP RM”*. Intuind/anticipând o interpretare defectuoasă a situației de fapt, avocatul Tihon Vitalie a depus o cerere de concretizare a acțiunii civile, care se regăsește la f. d. 238-239 solicitare cu *„admiterea majorării cerințelor din acțiunea civilă, cu dispunerea încasării atât a sumelor de 434969 lei - valoarea bunurilor delapidate, dar și a sumei de 46933,15 lei, constituind taxe și impozite achitate în buget”*.

Cu referire la pedeapsa aplicată au subliniat că, inculpatei deja i-a fost stabilită o pedeapsă excepțional de blândă, apropiată prea mult de minimul sancțiunii stabilit de art. 191 alin. 5 CP chiar și prin aplicarea art. 364/1 Cod de procedură penală. Contrar recursului depus de apărătorul inculpatei, lipsesc temeiuri pentru aplicarea art.76, 79 Cod Penal.

6. *Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia expusă în referințe, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.*

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen în conformitate cu art.422 Cod de procedură penală.

Conform art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Cu referire la recursurile declarate Colegiul penal, în raport cu motivele invocate

care sunt declarative, constată că, acestea nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursurilor declarate în acest sens, lipsind temeuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate întrucât, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art.364/1 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a fost în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță, astfel fiind respectate întru totul normele procesuale la examinarea cauzei date.

6.1 Cât privește pedeapsa aplicată, Colegiul penal conchide că, instanța de apel întemeiat a constatat că, prima instanță, la numirea pedepsei inculpatei Burladeanu Tatiana, în baza art. 191 alin. 5) Cod penal cu aplicarea prevederilor art. art. 7,61,75-77, Cod penal, a ținut cont de faptul că acesta a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art.364/1 Cod de procedură penală, de gravitatea infracțiunii comise care se atribuie la categoria celor deosebit de grave, de faptul că infracțiunea a fost săvârșite din intenție, de personalitatea inculpatei, care anterior nu a fost condamnat, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, este pensionară.

Instanța de recurs precizează că, față de natura și gravitatea faptelor comise, a circumstanțelor reale privind săvârșirea acestora și a celor personale ale inculpatei, pedeapsa definitivă de 5 ani 4 luni închisoare, cu executarea ei reală, este aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la corijarea și reeducarea inculpatei, la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de faptele comise.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanțelor de fond referitor la executarea reală a pedepsei închisorii, deoarece pedeapsa stabilită de prima instanță, este proporțională faptelor comise de către inculpată fiind motivată soluția referitor la iraționalitatea numirii pedepsei inculpatei non private de libertate.

Cu referire la argumentul apărării privind *prezența circumstanțelor excepționale, vârsta înaintată de 71 ani, a fost victima unor escroci, a depus plângere la poliție, a recunoscut totul administratorului SRL „Fiva”, întru aplicarea în privința inculpatei a prevederilor art. 79 Cod penal*, Colegiul penal ține să menționeze că asupra acestui argument s-a expus instanța de apel în decizia contestată. Or, instanța de apel a menționat că, prevederile respective nu pot fi aplicate față de inculpată din considerentul că, în cauză nu s-au constatat circumstanțe excepționale sau alte cauze, ce justifică aplicarea prevederilor articolului 79 Cod penal. Or, potrivit normei date, pot fi recunoscute circumstanțe excepționale ale cauzei, acele circumstanțe, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, iar în speță asemenea circumstanțe nu au fost stabilite. Or, vârsta înaintată de 71 ani, căința sinceră și contribuirea activă a inculpatei la descoperirea infracțiunii, conform art. 76 Cod penal constituie circumstanțe atenuante, iar în dependență de circumstanțele atenuante stabilite în cadrul cercetării judecătorești, conform prevederilor art.78 al.(1) lit. a) Cod penal, pedeapsa penală sub formă de închisoare poate fi redusă până la minimul pedepsei prevăzute de art.191 al.(5) Cod penal, dar nu apreciate ca excepționale.

Astfel, argumentele invocate de avocatul Russu Ivan întru aplicarea față de inculpată a prevederilor art.79 Cod penal, pe care le consideră drept circumstanțe excepționale, nu pot fi reținute și urmează a fi respinse or, instanța de apel corect le-a apreciat drept nefondate, având în vedere că inculpatei i-a fost atenuată pedeapsa penală, aplicând în privința acesteia prevederile art. 364¹ alin. 8) Cod de procedură penală, aceasta beneficiind de o reducere cu o treime din limitele de pedeapsă prevăzută de lege.

În concluzie, Colegiul remarcă că pedeapsa stabilită inculpatei, este echitabilă, întru-cât este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi restabilirea echității sociale, corectarea inculpatei și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către inculpat, precum și de alte persoane, motive din care argumentele avocatului Tihon Vitalie și reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvart Efim cu privire la blândețea pedepsei aplicate în privința lui Burladean Tatiana urmează a fi respinse.

6.2 În ce privește dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel în partea acțiunii civile, Colegiul penal lărgit menționează că acest dezacord a constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în instanța de apel, și asupra acestuia instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată corect fiind dispusă încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune în mărime de 434969 lei. (*pct.20, Vol.II,*)

Cu referire la critica din recursul avocatului Russu Ivan, prin care menționează că, *instanța de fond a admis acțiunea civilă fără a fi înaintată*, instanța de recurs ține să menționeze, că această critică urmează a fi respinsă. Or, acțiune civilă a fost înaintată la urmărirea penală (f.d.17 vol.I) fiind solicitată încasarea prejudiciului cauzat în mărime de 434,969 lei, iar ulterior în instanța de judecată fiind înaintată o cerere de majorare a pretențiilor (f.d.238-239 Vol. I).

La fel, instanța de recurs v-a respinge argumentele avocatului Tihon Vitalie și reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvart Efim privind *recuperarea integrală a prejudiciul material care constituie taxe și impozite achitate în buget în mărime de 46 933, 15 lei, cât și a cheltuielilor de judecată în mărime de 7 000 lei*. Or, prin acțiunile inculpatei Burladean Tatiana părții vătămate SRL „FIVA” i-a fost cauzat un prejudiciu în mărime de 434,969 lei care a fost dispus a fi încasat, iar prejudiciul material care constituie taxe și impozite achitate în buget nu constituie prejudiciu cauzat prin infracțiune și nu se află într-o legătură causală cu fapta comisă. Or, potrivit art. 102 alin. (8) Cod fiscal, suma TVA... pe mărfurile procurate..., care în procesul activității, au fost sustrate..., nu se deduce și se raportează la costurile sau cheltuielile perioadei.

În ce privește cheltuielile de judecată în mărime de 7 000 lei pentru asistența juridică acordată părții vătămate, instanța de recurs ține să menționeze că, sunt nejustificate. Or, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată în prima instanță, în susținerile verbale a avocatului, Aronov Roman, nu rezultă că acesta a solicitat încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică deși, în acțiunea civilă se conține această solicitare, fără a fi anexate acte ce confirmă suportarea reală a acestor cheltuieli. La fel, și în cererea de apel a fost invocată încasarea acestor cheltuieli fără a anexa dovada achitării sumei de 7 000 lei pentru asistența juridică acordată părții vătămate.

Mai mult ca atât, instanța de judecată, prin sentință a dispus încasarea sumei de 434969 lei, care este obiectul acțiunii civile, înaintate la urmărirea penală, iar pretențiile privind încasarea taxelor, impozitelor și cheltuieli pentru asistența juridică a fost respinsă, argumentele recursului în acest fiind declarative

Mai mult ca atât, instanța de recurs relevă, că argumentele recurenților invocate în recurs, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor acestora, pe care Colegiul penal le însușește, ce este conform practicii CEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010.

În concluzie, Colegiul conchide că temeiurile indicate de către recurenți, nu sunt întemeiate din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate, recursurile ordinare declarate de către avocatului Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana, de către avocatul Tihon Vitalie în numele părți vătămate SRL „Fiva” și de către reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvăț Efim, fiind vădit neîntemeiate, fapt ce condiționează soluția inadmisibilității acestora.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către Russu Ivan în interesele inculpatei Burladean Tatiana, de către avocatul Tihon Vitalie în numele părți vătămate SRL „Fiva” și de către reprezentantul părții vătămate SRL „Fiva” - Șteinvăț Efim, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2020, în cauza penală privind-o pe ***Burladean Tatiana xxxxx*** ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **19 noiembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie